



## LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

### LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO, SUDARYTO LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2010 M. LAPKRIČIO 8 D. ĮSAKYMU Nr. 3D-986, IŠVAŽIUOJAMOJO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2011-07-18 Nr. 8D-305(5.50)

Vilnius

Posėdis įvyko 2011 m. birželio 21 d., 10.30 val., Bačkonių k., Kaišiadorių r.

Posėdžio pirmininkas – žemės ūkio viceministras Mindaugas Kuklierius, komiteto pirmininko pavaduotojas.

Posėdžio sekretorius – Tomas Lozoraitis, Žemės ūkio ministerijos Ekonomikos ir programų vertinimo departamento ES ir nacionalinių programų vertinimo skyriaus vyriausiasis specialistas.

Dalyvavo (dalyvių sąrašas pridedamas, 1 priedas).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos (toliau – Programa) įgyvendinimo 2010 metų pažangos ataskaitos svarstymo.

2. Dėl siūlomų Programos pakeitimų.

3. Dėl Dalios Ėmužytės ekologinio ožkų ūkio lankymo.

Posėdžio pirmininkas pasveikino susirinkusiuosius, patvirtino, kad sprendimams priimti būtinas kvorumas yra (dalyvauja 19 iš 24 Komiteto narių), pristatė posėdžio darbotvarkę.

1. SVARSTYTA. Programos įgyvendinimo 2010 metų pažangos ataskaita.

Pranešėjai:

Rimantas Dumčius, VŠĮ Viešosios politikos ir vadybos instituto ekspertas, tema „Socialinės - ekonominės situacijos Lietuvoje įtaka Programos įgyvendinimui“;

Vilma Daugalienė, l. e. Kaimo plėtros departamento direktoriaus pareigas, tema „Programos priemonių įgyvendinimo 2010 metais aktualijos“;

Darius Liutikas, Ekonomikos ir programų vertinimo departamento ES ir nacionalinių programų vertinimo skyriaus vedėjas, tema „Programos tęstinio vertinimo veiklos 2010 m. pristatymas“.

Kalbėjo: Mindaugas Kuklierius, Pedro Tarno, Viktoras Budraitis, Nerijus Zableckis, Jonas Talmantas, Algirdas Klimavičius, Algis Gaižutis, Bronis Ropė.

Apibendrinamas Programos pasiekimus bei esamą situaciją, M. Kuklierius pabrėžė, kad nepaisant sudėtingos pastarųjų metų ekonominės ir socialinės situacijos, iš esmės Programa įgyvendinama sėkmingai. Vertinant esamą situaciją, visos skirtos lėšos turėtų būti panaudotos, o jų poreikis netgi viršija turimą biudžetą. Programos III ir IV krypties priemonės, kurių įgyvendinimo pradžia buvo lėtesnė dėl parengiamųjų darbų, priemonių įgyvendinimo specifikos, kitų aspektų, taip pat bus įgyvendintos sėkmingai – joms ministerija skiria ypatingą dėmesį, o žymią pažangą rodo ir sudarytų sutarčių bei išmokėtų lėšų rodikliai 2011 metais.

Europos Komisijos (toliau–EK) atstovas P. Tarno pastebėjo, kad bendra Programos pažanga yra gera, Europos Komisija yra gavusi mokėjimo paraiškų jau daugiau kaip 40 proc. Programai skirtų lėšų. Tačiau jis atkreipė dėmesį, kad, nepaisant Programą administruojančių institucijų informacijos apie daromą pažangą, Europos Komisijai kelia nerimą lėtas III ir IV kryptių priemonių įgyvendinimas.

M. Kuklierius pripažino, kad Programos įgyvendinimo pradžioje išties buvo problemų dėl ypač menko III krypties priemonių populiarumo, užtruko parengiamieji darbai. Tačiau jis dar kartą patikino, kad situacija įgyvendinant III ir IV kryptių priemones atidžiai stebima, jei reikia, imamasi būtinų priemonių (inicijuojami Programos, kitų teisės aktų pakeitimai ir kt.), o vertinant situaciją vien išmokėtų lėšų rodikliu pasikliauti nederėtų – šiuo metu gaunamų paraiškų ir sudaromų sutarčių skaičių prognozė rodo, kad laikotarpio pabaigoje lėšų gali netgi pritrūkti.

V. Daugalienė papildė, kad dalis III krypties projektų yra susiję su infrastruktūros kūrimu ir plėtra, todėl natūralu, kad jų parengimas bei įgyvendinimas užtrunka ilgiau.

V. Budraitis išreiškė nuogąstavimą, kad dėl gan ilgo projektų įgyvendinimo laikotarpio ir greitai besikeičiančios šalies ekonominės situacijos, bankų skolinimo politikos, didėja kai kurių verslo projektų įgyvendinimo rizika. Tačiau jis pabrėžė, kad būtent III krypties projektai yra itin svarbūs kuriant naujas darbo vietas kaimo vietovėse.

N. Zableckis atkreipė dėmesį į įvairių Programos priemonių poveikio aplinkai, bioįvairovei vertinimo svarbą, o Jonas Talmantas pabrėžė, kad aplinkos apsaugos priemonės turėtų būti adekvačios, suderintos su ūkininkų interesais ir pernelyg nevaržyti ūkinės veiklos.

A. Klimavičius pastebėjo (jam pritarė B. Ropė, A. Gaižutis), kad buvo pašalintos kai kurios biurokratinės kliūtys, palengvinti reikalavimai paramai gauti pagal priemones „Natura 2000 išmokos miškuose“ ir „Miškų aplinkosaugos išmokos“. Dėl to pastaruoju metu išaugęs pareiškėjų aktyvumas leidžia tikėtis žymiai geresnių šių priemonių įgyvendinimo rodiklių, todėl netikslinga būtų didele dalimi mažinti lėšas šioms priemonėms įgyvendinti. Be to, A. Gaižutis atkreipė dėmesį į didėjančią pareiškėjų aktyvumą įgyvendinant kitas Programos miškininkystės priemones ir siūlė vienoms priemonėms nepanaudojamas lėšas persikirstyti kitoms tik su miškų tvarkymu susijusioms veikloms. Jis taip pat akcentavo konsultavimo paslaugų poreikį privatiems miškų savininkams dabartiniu ir būsimuoju programavimo laikotarpiais.

M. Kuklierius atkreipė dėmesį į Komitete ir kitoje aplinkoje nuolat kylančias diskusijas aplinkosaugos, miškotvarkos klausimais ir pasiūlė šias problemas išsamiau aptarti apskritojo stalo diskusijų, kitų bendrų susitikimų su valstybės institucijomis, socialiniais partneriais metu.

NUTARTA. Patvirtinti Programos įgyvendinimo 2010 metų pažangos ataskaitą.

2. SVARSTYTA. Siūlomi Programos pakeitimai (2 priedas):

2.1. SVARSTYTA. Programos finansinio plano keitimas.

Pranešėja V. Daugalienė.

Kalbėjo: M. Kuklierius, A. Klimavičius, A. Gaižutis, A. Grumadas, B. Ropė.

A. Klimavičius pabrėžė, kad Aplinkos ministerija griežtai nepritaria 11 mln. Lt persikirstymui iš veiklos srities „Miškų infrastruktūros gerinimas“ (2 priedo 1 pasiūlymo 2 punktą), kadangi miškų urėdijos yra pasirengusios būtinus dokumentus iš viso ne mažiau kaip 5 mln. Lt vertės projektams. Taip pat nepritariama lėšų persikirstymui – iš viso 101 mln. Lt – iš priemonių „Natura 2000“ išmokos“ (76 mln. Lt) ir „Miškų aplinkosaugos išmokos“ (25 mln. Lt). Pasiūlyta šį ir kitus su Programos miškininkystės priemonių įgyvendinimu susijusius klausimus aptarti išsamiau. Šiai pozicijai pritarė A. Gaižutis, B. Ropė.

NUTARTA:

2.1.1. Pritarti 2 priedo 1 pasiūlymo 1, 4, 5 ir 6 punktams.

2.1.2. Pritarti 2 priedo 1 pasiūlymo 2 punkte teikiamam siūlymui perkelti iš kitų priemonių 58,745 mln. Lt priemonės „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ veiklos sritčiai „Žemės ūkio vandentvarka“.

2.1.3. Pritarti 2 priedo 1 pasiūlymo 3 punkte teikiamam siūlymui perkelti iš priemonės „Natura 2000“ išmokos ir išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EC“ 19 mln. Lt priemonei „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“.

2.1.4. Atidėti sprendimų priėmimą ir rekomenduoti Žemės ūkio ministerijai atlikti Komiteto narių rašytinę apklausą dėl 11 mln. Lt perkėlimo iš priemonės „Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra“ veiklos srities „Miškų infrastruktūros gerinimas“ bei 101 mln. Lt perkėlimo iš priemonių „Natura 2000“ išmokos“ ir „Miškų aplinkosaugos išmokos“ priemonei „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“.

2.1.5. Pritarti siūlymui atsižvelgiant į daromus pakeitimus peržiūrėti ir pagal poreikį koreguoti Programos rodiklius.

2.2. SVARSTYTA. Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ keitimas.

Pranešėja V. Daugalienė.

NUTARTA. Pritarti 2 priedo 2 ir 3 pasiūlymams dėl Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ keitimo.

2.3. SVARSTYTA. Prioritetinių kriterijų išbraukimas iš Programos priemonių aprašymų.

Pranešėja V. Daugalienė.

NUTARTA. Pritarti 2 priedo 4 pasiūlymui dėl prioritetinių kriterijų išbraukimo iš Programos priemonių aprašymų numatant, kad prioritetiniai kriterijai bus tvirtinami priemonių įgyvendinimo taisyklėse.

2.4. SVARSTYTA. Programos priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ pakeitimas.

Pranešėja Vilma Daugalienė.

NUTARTA. Pritarti 2 priedo 5 ir 6 pasiūlymams dėl Programos priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ pakeitimo.

2.5. SVARSTYTA. Programos priemonės „Natura 2000“ išmokos ir išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EB“ bei priemonės „Natura 2000“ išmokos“ pakeitimai.

Pranešėjas Aplinkos ministerijos atstovas A. Klimavičius.

Kalbėjo: M. Kuklierius, J. Kraujelis, A. Gaižutis, N. Zableckis, B. Ropė, A. Grumadas, P. Tarno, S. Jasius.

Komiteto nariai, Europos Komisijos atstovas P. Tarno išreiškė abejonių dėl siūlymo sumažinti minimalų remiamą plotą nuo 1 iki 0,1 ha pagal priemonę „Natura 2000“ išmokos ir išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EB“ – dėl administravimo kaštų ir gaunamos naudos santykio bei kompleksinio paramos susiejimo reikalavimų taikymo. Komiteto nariai taip pat pasisakė dėl išmokų dydžių bei remiamų plotų suliginimo žemės ūkio paskirties ir miškų žemėje. A. Klimavičius pasiūlė kompromisą - minimalų remiamą plotą sumažinti ne iki 0,1 ha, o iki 0,5 ha.

NUTARTA:

2.5.1. Pritarti 2 priedo 7 siūlymo 1 punktui dėl priemonės „Natura 2000“ išmokos ir išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EB“ ir 8 siūlymui dėl priemonės „Natura 2000“ išmokos“ pakeitimų, susijusių su veiklos apribojimų nustatymu ir apsaugos sutartyse.

2.5.2. Atidėti sprendimo priėmimą ir rekomenduoti Žemės ūkio ministerijai atlikti Komiteto narių rašytinę apklausą dėl 2 priedo 7 siūlymo 2 punkto dėl minimalaus remiamo ploto nustatymo.

2.6. SVARSTYTA. Programos priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ pakeitimai, susiję su projekto kontrolės laikotarpiu.

Pranešėja V. Daugalienė.

NUTARTA. Pritarti 2 priedo 9 siūlymui dėl Programos priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ pakeitimų, susijusių su projekto kontrolės laikotarpiu.

2.7. SVARSTYTA. Programos priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ pakeitimai, susiję su valstybės pagalba ir paramos intensyvumu.

Pranešėja V. Daugalienė.

NUTARTA. Pritarti 2 priedo 10 siūlymui dėl Programos priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ pakeitimų, susijusių su valstybės pagalba ir paramos intensyvumu.

2.8. SVARSTYTA. Fizinį asmenų įtraukimas į galimus Programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ paramos gavėjus.

Pranešėja V. Daugalienė.

Kalbėjo: M. Kuklierius, A. Stankaitienė, B. Ropė, A. Klimavičius, P. Tarno, R. Voverytė.

A. Stankaitienė pasigedo išsamesnės informacijos apie siūlomo pakeitimo priežastis, aplinkybes bei siekiamus tikslus. Ji, taip pat P. Tarno suabejojo galimybėmis gerinti privataus nekilnojamojo turto būklę ir kelti jo vertę paramos lėšomis.

Žemės ūkio ir Aplinkos ministerijų atstovai nurodė, kad keitimas siūlomas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomą Asbesto šalinimo programą, kurios pradiniam etape savivaldybės inventorizavo aplinkai ir sveikatai pavojingus asbestinius stogus, o jų keitimą kaimo gyventojams ketinama iš dalies remti Programos lėšomis. Poreikis į paramos gavėjus įtraukti ir fizinius asmenis iškilo dėl menko savivaldybių aktyvumo šioje srityje. Atkreiptas dėmesys, kad šiuo metu reikalingas tik principinis Komiteto pritarimas šiuo klausimu, o išsamus šios veiklos įgyvendinimas būtų suderintas su atsakingomis institucijomis ir nustatytas priemonės įgyvendinimo taisyklėse.

Komiteto nariai išsakė įvairių siūlymų dėl galimų asbestinių stogų keitimo gyventojams schemų, būdų ir kriterijų.

NUTARTA. Atidėti sprendimo priėmimą ir rekomenduoti Žemės ūkio ministerijai atlikti Komiteto narių rašytinę apklausą dėl 2 priedo 11 siūlymo dėl fizinių asmenų įtraukimo į galimų Programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ paramos gavėjų sąrašą.

2.9. SVARSTYTA. Programos priemonės „Techninė pagalba“ paramos gavėjų sąrašo išplėtimas.

Pranešėja V. Daugalienė.

NUTARTA. Pritarti 2 priedo 12 siūlymui dėl Programos priemonės „Techninė pagalba“ paramos gavėjų sąrašo išplėtimo.

## 2.10. SVARSTYTA. Programos priemonių rodiklių tikslinimas.

Pranešėjas D. Liutikas.

Kalbėjo: A. Stankaitienė, A. Klimavičius, A. Rasimienė, P. Tarno.

A. Stankaitienė, A. Klimavičius suabejojo, ar rodiklių reikšmių tikslinimo nevertėtų atlikti tada, kai bus galutinai sutarta ir nuspręsta dėl lėšų perskirstymo. A. Stankaitienė taip pat priminė, kad ankstesniais ir dabartiniu laikotarpiu Europos Komisija gan skeptiškai vertino įvairius bandymus keisti rodiklius, todėl paprašė šiuo klausimu pasisakyti EK atstovą. P. Tarno pažymėjo, kad programų įgyvendinimo rodikliai Europos Komisijai – itin svarbus instrumentas, leidžiantis planuoti, stebėti ir vertinti investuojamų lėšų rezultatus ir poveikį, jiems yra ir bus skiriamas didžiulis dėmesys. Esamu programavimo laikotarpiu EK naudoja Bendrąją stebėsenos ir vertinimo sistemą (*CMEF*), kurioje derinami bendri visoms šalims rodikliai bei tęstinio vertinimo veiklos. Antra vertus, Europos Komisija supranta iššūkius ir sunkumus, su kuriais susiduria valstybės narės planuodamos ir įgyvendindamos dabartines kaimo plėtros programas bei jų rodiklius, ir vertina šį procesą kaip nuoseklų vystymąsi bei pasirengimą 2014–2020 metų programavimo laikotarpiui. Vienas iš svarbių etapų šioje srityje – programų vidurio (*mid-term*) vertinimai, kurie turėtų paskatinti šalis atidžiai peržiūrėti savo programas ir, jei būtina, atlikti būtinus pakeitimus siekiant kiek įmanoma efektyviai panaudoti likusias lėšas siekiant pagrindinių tikslų.

Žemės ūkio ministerijos atstovai akcentavo, kad siūlymas tikslinti rodiklius ir jų reikšmes susijęs su Programos vidurio vertinimo ataskaitoje (ji buvo pristatyta Komiteto nariams 2010 m. gruodžio mėn. posėdyje) pateiktomis išorės ekspertų rekomendacijomis. Rodikliai, susiję su dabar siūlomais Programos keitimais, bus peržiūrimi atskirai.

NUTARTA. Pritarti 2 priedo 13 siūlymui dėl Programos priemonių rodiklių tikslinimo.

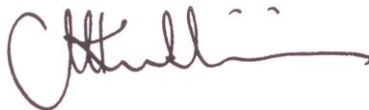
Posėdžio pabaigoje EK atstovas P. Tarno paprašė žodžio ir Komiteto nariams trumpai pristatė būsimą programavimo laikotarpio žemės ūkio ir kaimo plėtros finansavimo gaires bei pagrindinius principus.

Po posėdžio Komiteto nariai ir kiti posėdžio dalyviai lankėsi Dalios Ėmužytės ekologiniame ožkų ūkyje Širvintų rajono Griciūnų kaime, gavusiame paramą pagal Programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“.

PRIDEDAMA:

1. Posėdžio dalyvių sąrašas, 4 lapai;
2. Siūlomi Programos pakeitimai, 14 lapų.

Posėdžio pirmininkas



Mindaugas Kuklierius

Posėdžio sekretorius



Tomas Lozoraitis

**Siūdomi Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos pakeitimai**  
2011 m. birželio 21 d.

Nr.	Keitimo objektas: keičiama Programos dalis, keitimo priežastys ir prielaidos	Siūdomas Programos tekstas/pakeitimas
<b>PROGRAMOS FINANSINIO PLANO KEITIMAS</b>		
1.	<p>1. Siūloma padidinti priemonės <b>121 I dalies „Žemės ūkio valdų modernizavimas – parama investicijoms“</b> finansavimą 2007–2013 metams <b>73 255 000</b> Lt (21 216 114 EUR), atsižvelgiant į tai, kad padidėjus pareiškėjų aktyvumui, didžioji <b>dalį</b> pagal šią priemonę <b>2011</b> metais pateiktų <b>projektų negalės būti finansuojami, nes trūksta lėšų, ir siekiant užtikrinti paramos paraiškų surinkimo tęstinumą 2012–2013 metų laikotarpiu. Lėšų perskirstymą siūloma atlikti iš Programos I krypties priemonės 113 „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio produktų gamybos“;</b></p> <p>2. Informacija apie lėšų poreikį vandentvarkos projektams pateikiama atskirai.</p> <p>3. <b>Priemonei „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves (mažiau palankios ūkininkauti vietovės)“ suplanuotų lėšų gali pritrūkti, kadangi šiai dienai jau yra išmokėta 77 proc. 2007–2013 m. finansiniame plane numatytos paramos, tenkančios 2007–2010 m. laikotarpio autorizuotoms paraiškoms. Lėšų perskirstymą siūloma atlikti iš Programos II krypties priemonių „Natura 2000“ išmokos ir išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EB (parama „Natura 2000“ vietovėse žemės ūkio paskirties žemėje)“, „Natura 2000“ išmokos (parama</b></p>	<p><b>Finansinis planas</b> (žiūrėti toliau) – siūdomas Programos lėšų perskirstymas.</p> <p>Siūloma perskirstyti lėšas <b>tarp Programos priemonių</b>, padidinant lėšas priemonėms:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Žemės ūkio valdų modernizavimas (73,255 mln. Lt);</li> <li>2. Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra – vandentvarkos projektams; (69,745 mln. Lt, tame tarpe 11 mln. Lt iš priemonės 3 veiklos srities);</li> <li>3. Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves (120 mln. Lt);</li> <li>4. Kaimo atnaujinimas ir plėtra (60 mln. Lt).</li> </ol> <p>Siūloma perskirstyti lėšas <b>priemonių viduje</b> tarp 2004–2006 m. testinių ir einamojo laikotarpio įsipareigojimų:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>5. Priemonėje „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“ padidinti 2004–2006 m. testinių lėšas (3 mln. Lt);</li> <li>6. Priemonėje „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ padidinti einamojo laikotarpio lėšas (102 mln. Lt).</li> </ol> <p>Siūloma peržiūrėti priemonių, kuriose keičiasi finansavimas, rodiklius ir pagal poreikį koreguoti.</p>

„Natura 2000“ vietovėms miškuose)“ ir „Miškų aplinkosaugos išmokos“, kurioms finansuoti suplanuota gerokai daugiau lėšų nei potencialus kompensacijų poreikis. Atsižvelgiant į Programos tarpinės vertinimo (mid-term) ataskaitos rekomendacijas, tikslinga **dalį lėšų nukreipti ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse.**

**4.** Siekiant skatinti pasenusių stogų dangų keitimą pagal priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“, šiai veiklai reikalinga papildomų lėšų (60 mln. Lt).

**5.** Priemonėje „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“ tęstiniamis įsipareigojimams panaudota 3 mln. Lt daugiau lėšų nei numatyta Programoje, tuo tarpu šioje priemonėje 2007–2013 m. laikotarpio paraiškoms lėšų pakanka ir dalį jų galima skirti 2004–2006 m. tęstinių įsipareigojimų trūkumui padengti.

**6.** Programoje numatytos lėšos tęstiniamis 2004–2006 m. įsipareigojimams pagal priemonę „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ iki 2013 m. bus pilnai nepanaudotos. Prognozuojamas likutis - apie 102 mln. Lt. Tuo tarpu pareiškėjų pagal šią priemonę daugėja. Todėl siūloma lėšų, skirtų tęstiniamis įsipareigojimams vykdyti, likutį perkelti priemonės 2007–2013 m. įgyvendinimui.

Siūloma keisti Programos finansinį planą bei keičiantis priemonių finansavimui, atitinkamai peržiūrėti šių priemonių rodiklius.

## Siūlomas Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos lėšų perskirstymas

2011-05-31

	2007-2013 m.			2012-2013 m.			Po 2013 m.			SIŪLOMAS PERSKIRTYMAS TARP PRIEMONIŲ	PASTABOS
	SKIRTA	LIKUTIS	LIKUTIS	SKIRTA	LIKUTIS	LIKUTIS	SIŪLOMAS PERSKIRTYMAS TARP PRIEMONIŲ				
<b>1 KRYPTIS „Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“</b>	<b>3 442,190</b>	<b>375,480</b>	<b>143,037</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>					
111. Profesinio mokymo ir informavimo veikla (išmokėjimai su PVM)	92,109	23,795	0	0	0	0					
112. Jaunujų ūkininkų įsikūrimas	294,929	5,037	5,037	0	0	0					
113. Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos	567,263	110,592	100,000	-100,000							
114. Naudojimasis konsultavimo paslaugomis	55,751	40,325	25,000	-30,000							
121. Žemės ūkio valdų modernizavimas <sup>6</sup>	1,443,847	25,585	0	73,255							
Žemės ūkio valdų modernizavimas (2007-2013 m.)	1,205,705	16,620	0	0							
Standartų laikymasis (2004–2006 m. KPP įsipareigojimai) <sup>4</sup>	65,258	2,210	0	0							
Pieno sektoriaus restruktūrizavimas (Nauji iššūkiai)	15,219	6,088	0	0							
Atsinaujinanti energijos šaltiniai (Nauji iššūkiai)	1,665	666	0	0							
Parama paskoloms	156,000	0	0	0							
122. Miškų ekonominės vertės didinimas	50,782	1,389	0	0							
123. Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas <sup>6</sup>	511,071	72,810	0	0							
Žemės ūkio produktų perdirbimas ir prid. vertės didinimas (2007-Parama sektoriaus restruktūrizavimas (Nauji iššūkiai)	410,253	47,935	0	0							
Parama paskoloms	50,818	0	0	0							
125. Žemės ūkio ir miškinink. plėtra ir pritaikymo infrastruktūra (su PVM)	50,000	24,875	0	0							
	318,362	50,489	11,000	58,745							
Žemės ūkio vanden tvarka (išmokėjimai su PVM)	212,499	2,118	0	69,745							
Žemės konsolidacija	55,797	0	0	0							
Miškų infrastruktūros gerinimas	15,538	13,843	11,000	-11,000							
Gyvulių ir paukščių prekinės vertės didinimas ir rinkodara	34,528	34,528	0	0							
132. Dalyvavimas maisto kokybės schemose <sup>1</sup>	9,872	7,872	2,000	-2,000							
141. Pusiau natūrinis ūkininkavimas	98,204	37,587	0	0							
Pusiau natūrinis ūkininkavimas (2007–2013 m.)	81,378	40,625	0	-2,739							
Pusiau natūrinis ūkininkavimas (2004–2006 m. KPP įsip.) <sup>4</sup>	16,827	-3,026	0	2,739							
2 KRYPTIS „Aplinkos ir kraštotvarkos gerinimas“	2,770,935	610,702	120,000	0							
212. Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kiūtimis, ...	991,070	87,833	0	120,000							
213. NATURA 2000 išmokos ir išmokos, susijusios su dir. 2000/60/EC	25,996	20,680	19,000	-19,000							
214. Agrarinės aplinkosaugos išmokos	1,215,710	264,153	0	0							
Agrarinės aplinkosaugos išmokos (2007-2013 m.)	862,669	161,855	0	102,289							
Agrarinė aplik. (2004–2006 m. KPP įsipareigojimai) <sup>4</sup>	353,041	102,289	0	-102,289							
221. Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku <sup>1</sup>	191,508	91,563	0	0							
223. Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku <sup>1</sup>	143,899	29,152	0	0							
224. Natura 2000 išmokos	82,004	77,671	76,000	-76,000							
225. Miškų aplinkosaugos išmokos <sup>1</sup>	34,528	30,234	25,000	-25,000							
226. Miškininkystės potenc. atkūrimas ir prev. priem. įdiegimas	51,792	0	0	0							
227. Pelną nesiekiančios investicijos miškuose	34,528	9,416	0	0							
3 KRYPTIS „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos ypatinimas“	888,595	146,836	0	16,115							
311. Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos	112,597	41,582	0	0							
312. Parama verslo kūrimui ir plėtrai	407,402	-14,399	0	0							
313. Kaimo turizmo veiklos skatinimas	204,192	102,132	0	-43,885							
322. Kaimo atnaujinimas ir plėtra (Paraiškos) <sup>3</sup>	164,403	17,521	0	60,000							
4 KRYPTIS „Leader“ metodų įgyvendinamos priemonės	473,012	17,391	8,115	-8,115							
413. Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas (tame tarpe prašoma ir patvirtinta pagal 431 priemonės srį parama VVG veiklai)	365,700	4,305	4,305	-4,305							
421. Tarpieroinis ir tarptautinis bendradarbiavimas	14,398	8,587	0	0							
431. Parama VVG veiklai, įgyvendinamas įgyti ir aktyviai pritaikyti	92,914	4,499	3,810	-3,810							
IŠ VISO: be „Techninės pagalbos“	7,574,732	1,150,409	271,152	8,000							
Techninė pagalba	321,039	35,991	18,000	-8,000							
IŠ VISO (išmokėjimai be PVM):	7,895,770	1,186,400	289,152	0							

### **Žemės ūkio ministerijos informacija dėl lėšų perskirstymo vandentvarkai**

Lietuva yra drėgmės pertekliaus zonoje, apie 80 proc. žemės ūkio paskirties žemių reikia sausinti. Jau nusausinta 2,6 mln. ha, apie 15 proc. nusausinto ploto yra blogos ar patenkinamos būklės. Melioracijos sistemos nepritaikytos privataus ūkininkavimo sąlygoms ir neatitinka aplinkosaugos reikalavimų.

Atlikus melioruotos žemės būklės techniniu ir agrotechniniu požiūriais įvertinimą nustatyta, kad blogos būklės melioruotos žemės yra 222,4 tūkst. ha. Daugiau kaip 15,0 tūkst. ha nusausintų žemės ūkio naudmenų pavirto pelke, daugiau kaip 67,3 tūkst. ha apaugo krūmais ir mišku. Apskaitos duomenimis, melioracijos statiniai nyksta. Melioracijos magistralinių griovių, kurių įrengta 53 tūkst. km, vidutinis nusidėvėjimas pasiekė 69 proc., hidrotechnikos statinių – 58 proc., žemės pylimų – 43proc., drenažo – 49 proc. Vidutinis melioracijos statinių amžius šalyje – 34 metai. Metinis melioracijos statinių nusidėvėjimas siekia 120 mln. Lt.

Norint įgyvendinti racionalią melioracijos turto, melioruotos žemės naudojimo politiką, kuri skatintų ekonominius ir socialinius pokyčius, nukreiptus į žemės ūkio gamybos intensyvinimą bei kaimo gyventojų gyvenimo kokybės gerinimą, kartu išsaugant ir gausinant kaimo gamtinį, materialinį ir dvasinį paveldą, taip pat apsaugant kaimo gyventojų turtą ir aplinką polderiuose nuo potvynių daromos žalos, bei užtikrinti tinkamas ūkininkavimo šlapiose žemėse sąlygas, privalu: laiku nuleisti perteklinį vandenį iš nusausintų plotų, užtikrinti žemės savininkų ir kitų naudotojų žemėje esančių melioracijos statinių tinkamą veikimą, apsaugoti kaimo gyventojų turtą ir aplinką polderiuose nuo potvynių daromos žalos.

Atsižvelgiant į šios priemonės populiarumą tarp pareiškėjų ir susidariusią situacijos žemės ūkyje prašytume perskirstyti lėšas tarp Programos priemonių, padidinant lėšas Žemės ūkio vandentvarkai.

## FINANSŲ INŽINERIJA

### Paskolų fondas

#### Paskolų fondo biudžetas:

1. Siūloma keisti Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ aprašymą **sumažinant Paskolų fondo biudžetą** priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas - parama paskolomis“ finansavimui **24 942 166 Lt** (7 223 750 EUR)  
Pakeitimas siūlomas atsižvelgiant į tai, kad paskolų teikimui pagal šią priemonę **panaudota** (išskolinta ūkio subjektams) **tik 13,4 mln. Lt** (skirta 50 mln. Lt, pervesta Paskolų fondui 25,1 mln. Lt). Siekiant efektyvesnio lėšų panaudojimo siūloma nepervestą Paskolų fondui lėšų dalį (24,9 mln. Lt) skirti priemonės investicinių projektų finansavimui, o tolimesniam paskolų teikimui naudoti Paskolų fonde pagal šią priemonę esančias neišskolintas ir grįžusias išskolintas lėšas.
2. Siūloma keisti Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ aprašymą numatant, kad **Paskolų fondo biudžetas negali viršyti** paramai paskolomis pagal Programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ skirtų **tiksliai įvardintų sumų**.  
Pakeitimas siūlomas atsižvelgiant į tai, kad dabartinėje Paskolų fondo biudžeto redakcijoje nurodytos **tikslios lėšų sumos**, skiriamos paramai paskolomis teikti. Todėl kiekvieną kartą, norint grįžusias į Paskolų fondą lėšas panaudoti investicinei paramai teikti, reikėtų keisti Programą ir tikslinti Paskolų fondo biudžetą, t.y. mažinti paramai paskolomis skirtas lėšas.  
Siekiant išvengti šios būtinybės, siūloma keisti Programą.

1. Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas – parama paskolomis“ (bendra viešojo parama **negali viršyti ~~yra 14.481.000~~ 7.257.250** EUR, iš jų bendrijos finansavimas **negali viršyti ~~yra 10.860.750~~ 5.442.937** EUR).
2. „Žemės ūkio valdų modernizavimas – parama paskolomis“ (bendra viešojo parama **negali viršyti yra 45.180.723** EUR, iš jų bendrijos finansavimas **negali viršyti yra 33.885.542** EUR);

3.	<p>Siūloma keisti Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ aprašymą numatant, kad <b>programiniu laikotarpiu gautos palūkanos</b> ir į Paskolų fondą finansinių tarpininkų <b>grąžintos lėšos</b> būtų <b>naudojamos Finansavimo sutartyje nustatyta tvarka arba Programos priemonių finansavimui</b>, o pasibaigus programiniam laikotarpiui – tam tikrų įmonių reikmėms. Šiuo metu Paskolų fonde yra 40,1 mln. Lt (grįžusių išskolintų ir neišskolintų lėšų bei palūkanų) lėšų. Prognozuojama, kad 2011 m. pabaigoje šios lėšos sudarys apie <b>100 mln. Lt</b>.</p> <p>Siekiant efektyvesnio lėšų panaudojimo, planuojama grįžtamąsias į Paskolų fondą lėšas skirti investicinės paramos teikimui, tačiau dabar Programoje tokia galimybė nenumatyta. Be to, tam prieštarauja dabartinės Programos nuostatos, kad palūkanos gali būti naudojamos <b>tik</b> finansų inžinerijos priemonėms finansuoti ir kad Paskolų fondui <b>pervestos</b> lėšos turi būti bent kartą išmokėtos paskolų gavėjams.</p> <p>Atsižvelgiant į poreikį grįžusias į Fondą lėšas (išskolintas ir neišskolintas) ir palūkanas naudoti ne paskolų teikimui, bet investicinės paramos teikimui ir į Komisijos reglamento Nr. 1974/2006 nuostatų pakeitimus, susijusius su grįžtančių lėšų ir palūkanų panaudojimu, siūloma keisti Programą.</p>	<p>Siūloma keisti Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ aprašymo Paskolų fondo biudžeto dalies trečios pastraipos antrąjį sakinį ir jį išdėstyti taip:  <del>„EŽŪFKP bendro finansavimo dalį, grąžintą paskolos ar palūkanų forma, galima pakartotinai naudoti paskoloms teikti</del> <b>Finansavimo sutartyje nustatyta tvarka arba KPP priemonių finansavimui</b> be nacionalinio bendro finansavimo.“</p> <p>Siūloma keisti Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ aprašymo Paskolų fondo biudžeto dalies penktąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:  <del>„Palūkanas, gautas investuojant laikinai laisvus išteklius, galima naudoti atskirų įmonių, įeinančių į Finansavimo sutartį, finansų inžinerijos priemonėms finansuoti.“</del>  <b>„Palūkanos, gautos už investuotus laikinai laisvus išteklius ar už finansiniams tarpininkams suteiktas paskolas, programiniu laikotarpiu naudojamos Finansavimo sutartyje nustatyta tvarka arba KPP priemonių finansavimui.</b>  <b>Palūkanos, gautos už investuotus laikinai laisvus išteklius ar už finansiniams tarpininkams suteiktas paskolas, pasibaigus programiniam laikotarpiui, gali būti naudojamos tam tikrų įmonių reikmėms.</b>  <b>Finansinių tarpininkų į Paskolų fondą grąžintos lėšos (išmokėtos ar neišmokėtos paskolų gavėjams) programiniu laikotarpiu naudojamos Finansavimo sutartyje nustatyta tvarka arba grąžinamos KPP priemonių finansavimui.“</b></p> <p>Siūloma keisti Programos 10 priedo „Paskolų fondas“ aprašymo Paskolų fondo biudžeto dalies šeštąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:  <del>EŽŪFKP lėšas, pervestas Paskolų fondui, išskyrus Fondo valdymo išlaidas, iki 2015 m. gruodžio 31 d. reikia bent kartą išmokėti paskolų gavėjams. Šių sąlygų neatitikusias EŽŪFKP lėšas reikia grąžinti Komisijai. Šias sąlygas atitikusias EŽŪFKP lėšas, kuriomis Fondas disponuoja iki 2015 m. gruodžio 31 d., arba kurios grąžinamos į Fondą po šio termino, pakartotinai naudojamos atskirų įmonių reikmėms.“</del>  <b>„Pasibaigus programiniam laikotarpiui Paskolų fonde esančios lėšos, išskyrus Fondo valdymui skirtas išlaidas, ir finansinių tarpininkų į Paskolų fondą po šios datos grąžintos lėšos turėjo būti bent kartą išmokėtos paskolų gavėjams. Šių sąlygų neatitikusias EŽŪFKP lėšas reikia grąžinti Komisijai. Šias sąlygas atitikusias lėšas pakartotinai gali būti naudojamos tam tikrų įmonių reikmėms.“</b></p>
----	---	--

<b>BENDROSIOS NUOSTATOS</b>		
	Įgyvendinant Programą susiduriama su problema, kad ne visuomet Programoje nustatyti projektų atrankos prioritetiniai kriterijai yra aktualūs tuo laikotarpiu, o Programos keitimo procedūra trunka gana ilgai. Siekiant lankstumo ir operatyvumo, reaguojant į priemonės įgyvendinimo laikotarpiu kylančias aktualijas ir siūlomas keitimas.	Siūloma Programos priemonių aprašymuose išbraukti prioritetinius atrankos kriterijus, numatant kad tokie kriterijai bus tvirtinami priemonių įgyvendinimo taisyklėse.
<b>1 KRYPTIS</b>		
<b>Priemonė 122 „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“</b>		
5.	Siūloma keisti priemonės 112 „ <b>Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas</b> “ aprašymo 7.12 punktą, nustatant, kad parama neskiriama tik investicijoms į apynių auginimą. Pakeitimas atliekamas atsižvelgiant į tai, kad ES cukraus reforma yra pasibaigusi. Vienas iš cukraus sektoriaus reformos elementų buvo laisvanoriškas gamintojų baltojo cukraus gamybos kvotos susimažinimas/atsisakymas. Lietuvos cukraus gamintojų iniciatyva šalies cukraus gamybos kvota buvo sumažinta apie 20 proc. Lietuvos cukrinių runkelių auginimojams neteikiama jokia investicinė parama jų ūkiams modernizuoti, išskyrus 2009 metų birželio mėnesį, siekiant kompensuoti prarastąsias pajamas dėl baltojo cukraus gamybos kvotos sumažėjimo, sumokėtą vienkartinę restruktūrizavimo išmoką.	7.12. Parama neskiriama investicijoms į apynių ir <del>cukrinių runkelių</del> auginimą. Parama neskiriama investicijoms į bitininkystės, vaisių ir daržovių sektorius, jei tokia parama gali būti skiriama iš kitų fondų.
6.	Siūloma papildyti priemonės 112 „ <b>Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas</b> “ aprašymą 7.13 punktu nustatant, kad ŽŪM priemonės įgyvendinimo taisyklėse gali nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su sektorių ir	Siūloma 7.13 punktą išdėstyti taip: 7.13. ŽŪM priemonės įgyvendinimo taisyklėse gali nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su sektorių ir teritorijų apribojimais.

<p>teritorijų apribojimais. Pakeitimas siūlomas, atsižvelgiant į tai, kad priemonės įgyvendinimas yra beveik baigtas, didžioji dalis rodiklių yra pasiekta ir netgi viršyta, o lėšų likutis yra labai nedidelis bei siekiant paremti tam tikrus sektorius ir teritorijas.</p>	
<b>2 KRYPTIS</b>	
<b>Priemonė 213 „Natura 2000“ išmokos ir išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EB (parama „Natura 2000“ vietovėse žemės ūkio paskirties žemėje) LR APLINKOS MINISTERIJOS SIŪLYMAS</b>	
<p>7. 1. Siūloma pakeisti <b>priemonės 213 aprašymą</b>, nurodant, kad <b>veiklos apribojimai gali būti nustatomi ir apsaugos sutartimi</b> su privačios žemės savininkais ir valdytojais. Pasiūlymas <b>susijęs su teisiniu reglamentavimu</b> nustatant Europos ekologinio tinklo <i>Natura 2000</i> teritorijų būtinas apsaugos priemones. 2. Siūloma pakeisti vieną iš <b>atitikties kriterijų</b> ir reikalavimų paramai gauti <b>dėl remiamo ŽŪN ploto 7.2 punkte vietoj 1 ha įrašant 0,1 ha</b>. Pasiūlymas yra susijęs su ketinimu paremti kuo didesnę valdų <i>Natura 2000</i> tinklo vietovėse skaičių, nes šiose teritorijose ploto atžvilgiu vyrauja nedidelės, fragmentiškos iki 1 ha dydžio valdos. Sumažinus tinkamą paramai remiamo ploto nuo 1 ha iki 0,1 ha dydį, atsirastų galimybė padidinti potencialių pareiškėjų skaičių ir paremti didesnę žemės ūkio paskirties plotą, kuriame taikomi <i>Natura 2000</i> apribojimai.</p>	<p><b>5. PARAMOS GAVĖJAI</b> Fiziniai asmenys ar privatūs juridiniai asmenys, turintys žemės valdas <i>Natura 2000</i> tinklo vietovėse, taigi įpareigoti laikytis papildomų ūkinės veiklos apribojimų, numatytų specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomos teritorijos tvarkymo plane, individualiuose vietovės nuostatuose ar reglamente <b>arba apsaugos sutartyje</b>.</p> <p><b>7. TINKAMUMO KRITERIJAI IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI</b> 7.1. Pareiškėjas atitinka bendrąsias nuostatas bei reikalavimus, nustatytus KPP I priedo 2 dalyje. 7.2. <i>Natura 2000</i> tinklo vietovėje arba pagal Bendrosios vandens politikos direktyvą remtinoje teritorijoje esančios valdos ŽŪN plotas turi būti ne mažesnis kaip <b>±0,1 ha</b>. 7.3. Pareiškėjas privalo laikytis geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų bei visų papildomų apribojimų, nustatytų specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, saugomų teritorijų nuostatuose ir jų valdymo planuose <b>arba apsaugos sutartyje (turėtų galioti bent vienas iš šių apribojimų)</b>: 7.3.1. draudžiama suarti pievas ar persėti jas kultūrinėmis žolėmis; 7.3.2. draudžiama sausinti ar kitaip keisti hidrologinį režimą; 7.3.3. ganomų gyvulių skaičius ganyklose ribojamas iki 1 SGV/ha; 7.3.4. pievos gali būti šienaujamos tik po birželio 15 d., konkretni data nustatoma saugomų vietovių nuostatuose ar jų valdymo planuose <b>arba apsaugos sutartyje</b>; 7.3.5. draudžiama <b>arba ribojama</b> naudoti trąšas, pesticidus ar kalkinimo medžiagas.</p>

		<p>7.4. Siekiant nustatyti esamą hidrologinį režimą ir jo nekeisti, pareiškėjas, pirmą kartą teikdamas paraišką, pateikia ūkio schemą su informacija apie hidrologinių objektų išsidėstymą bei hidrologines sąlygas.</p> <p>7.5. Pareiškėjas negali gauti paramos pagal šią priemonę už tą pačią teritoriją, už kurią gauna paramą pagal priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ Kraštovaizdžio tvarkymo programą, arba jei gauna kompensacijas iš valstybės biudžeto už saugomoms teritorijoms taikomus apribojimus.</p> <p><b>13. SANKCIJOS</b></p> <p>Paramos gavėjui nesilaikant teisės aktų <b>arba apsaugos sutarties</b> reikalavimų ar pažeidžiant paramos sutarties sąlygas, numatomos trys privalomų sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas. Konkrečias sankcijų taikymo sąlygas numato šios priemonės įgyvendinimo taisyklės.</p>
<p><b>Priemonė 224 „NATURA 2000“ išmokos (parama „NATURA 2000“ vietovėms miškuose) LR APLINKOS MINISTERIJOS SIŪLYMAS</b></p>		
8.	<p>Kadangi įsigaliojus LR Vyriausybės 2011-05-25 nutarimo Nr. 614 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. 276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ nuostatomis (Žin., 2011, Nr. 64-3171), <b>greta tradicinių apsaugos būdų Natura 2000 teritorijose Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės ir augalų ir gyvūnų rūšys gali būti saugomos ir su tuo susiję miškų ūkio veiklos apribojimai nustatomi sudarant apsaugos sutartis su privataus miško savininkais, būtina atitinkamai papildyti priemonės 224 aprašymą, nurodant, kad veiklos apribojimai gali būti nustatomi ir apsaugos sutartimi</b> ir tokia aplinkybė suteikia teisę gauti paramą <i>Natura 2000</i> vietovėse miškuose.</p>	<p><b>5. PARAMOS GAVĖJAI</b></p> <p>Privačių miškų savininkai ir jų asociacijos, kurių miško valdos yra <i>Natura 2000</i> tinklo vietovėse ir kurie privalo laikytis papildomų miško ūkinės veiklos apribojimų. Tokie apribojimai turi būti taikomi konkrečiai saugomai teritorijai ir nustatyti teisės aktuose (saugomos teritorijos nuostatuose ar taisyklėse) arba saugomos teritorijos tvarkymo plane, <b>arba apsaugos sutartyje.</b></p> <p><b>7. TINKAMUMO KRITERIJAI IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI</b></p> <p>7.1. Pareiškėjas atitinka bendrąsias nuostatas bei reikalavimus, nustatytus Lietuvos kaimo plėtros programos (KPP) I priedo 2 dalyje.</p> <p>7.2. Pareiškėjas yra privataus miško savininkas arba privačių miškų savininkų asociacija, turintis ne mažesnę kaip 0,5 ha valdą <i>Natura 2000</i> teritorijoje, kuriai taikomi konkretūs papildomi reikalavimai viršija įprastus nacionalinius miškų naudojimo reikalavimus.</p> <p>7.3. Pareiškėjas turi tvarkyti miško teritoriją, laikydamasis nacionalinių teisės aktų bendrųjų</p>

		<p>reikalavimų ir papildomų konkrečiai teritorijai taikomų apribojimų, nustatytų teisės aktuose (saugomos teritorijos individualiuose nuostatuose ar taisyklėse) arba saugomos teritorijos tvarkymo plane, <b>arba apsaugos sutartyje</b>.</p> <p>7.4. Pareiškėjas turi pateikti institucijos, atsakingos už <i>Natura 2000</i> tinklo vietovės valdymą, išduotą pažymą, kad jo naudojamose valdoje taikomas bent vienas iš šių konkrečiai vietai taikomų papildomų reikalavimų pagal atskirus teisės aktus <b>arba apsaugos sutartį</b>:</p> <p>7.4.1. uždrausta vykdyti pagrindinius miško kirtimus medyne, kuris yra pasiekęs IV miškų grupės miškams taikomą kirtimų amžių, arba pagrindiniai miško kirtimai atidėti vėlesniam laikui;</p> <p>7.4.2. leidžiami pagrindiniai miško kirtimai, tačiau jie turi būti vykdomi neplynaisiais kirtimais;</p> <p>7.4.3. plynose pagrindinių miško kirtimų biržėse turi būti paliekamas papildomas skaičius neiškirstų žalių medžių;</p> <p>7.4.4. džiūstančių ar išdžiūvusių medžių kirtimo skaičius yra apribotas arba draudžiamas.</p> <p>7.5. Esant reikalui, pareiškėjas turi pateikti miško valdos miškotvarkos projektą (arba pataisyti turimą projektą), kuris atitinka saugomos teritorijos režimą.</p> <p>7.6. Pareiškėjas tik tada gali kreiptis paramos dėl apribojimų, numatytų 7.4.2 ir 7.4.3 punktuose, jei neplyni kirtimai saugomose teritorijose, atlikti laikantis nustatytų apribojimų, buvo vykdomi po 2004 m. gegužės 1 d.</p> <p><b>13. SANKCIJOS</b></p> <p>Paramos gavėjui nesilaikant teisės aktų <b>arba apsaugos sutarties</b> reikalavimų ar pažeidžiant paramos sutarties sąlygas, numatomos trys privalomų sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskyrimas ir (arba) paramos susigrąžinimas. Konkrečias sankcijų taikymo sąlygas numato šios priemonės įgyvendinimo taisyklės.</p>
<b>3 KRYPTIS</b>		
<b>Priemonė 311 „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“</b>		
9.	Siūloma keisti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I priede pateikto priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ aprašymo 8 skyriaus „Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai	Siūloma koreguoti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I priede pateikto priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ aprašymo 8 skyriaus „Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai gauti“ 8.3.2 punktą taip:

gauti“ 8.3.2 punktą.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I priede pateikto priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ aprašymo 8 skyriaus „Tinkamumo kriterijai ir reikalavimai paramai gauti“ 8.3.2 punkte nustatyta:

„8.3.2. Įmonė turi išlikti savarankiška įmone mažiausiai **5 metus po paramos sutarties užbaigimo**“.

**Identifikuotinos problemos:**

1. kiekvienu atskiru atveju laikotarpis pakankamai neapibrėžtas, nes projekto įgyvendinimo trukmė gali kisti. Taigi šiuo atveju kiekvienam projektui ši nuostata taikytina skirtingai, t. y. viena įmonė gali būti stebima tik 5 metus, o kita – net 8 metus;

2. giminingos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo taisyklėse analogiškas reikalavimas įmonei išlikti savarankiškai taikomas visą *projekto kontrolės laikotarpį*. Projekto kontrolės laikotarpis abiejų šių priemonių įgyvendinimo taisyklėse apibrėžiamas kaip „**penkerių arba septynerių metų laikotarpis nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte numatytų įsipareigojimų. Septynerių metų terminas taikomas tuo atveju, kai Projektų atrankos komiteto rekomendacijoje skirti paramą nurodoma, kad projektas turi būti įtrauktas į rizikingu projektu sąrašą**“.

**Siūloma:** suvienodinti pagal 311 ir 312 priemones galiojančias identiškas nuostatas, pareiškėją

„8.3.2. Įmonė turi išlikti savarankiška įmone mažiausiai 5 metus po paramos sutarties užbaigimo **visą projekto kontrolės laikotarpį, kaip tai apibrėžta priemonės įgyvendinimo taisyklėse**“.

	kontroliuojant projekto kontrolės laikotarpį (ne trumpiau kaip 5 metus), arba, jei projektas būtų pripažintas rizikingu, net prailgintą kontrolės laikotarpį (ne trumpiau kaip 7 metus).	
<b>Priemonės 311 „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir 312 „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“</b>		
10.	<p><b>Informacijai:</b> siūloma papildyti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I priede pateiktų priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ aprašymų 6 skyrių „Valstybės pagalba“ ir 10 skyriaus „Paramos intensyvumas“ 10.5 punkto nuostatas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Europos Komisija 2011 m. vasario 23 d. priėmė sprendimą Nr. C(2011)1263 (OL 2011 C 76, p. 5), patvirtinantį Valstybės pagalbos schemą SA.32575 (2011/N), pratęsiančią Valstybės pagalbos schemos N 523/2009, patvirtintos 2009 m. lapkričio 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2009)9026 (OL 2009 C 321, p. 6), galiojimą, <b>būtina techniškai pakoreguoti</b> Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I priede pateiktų priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ aprašų 6 skyriuje „Valstybės pagalba“ ir 10 skyriaus „Paramos intensyvumas“ 10.5 punkte pateiktą informaciją apie teisinį reglamentavimą.</p>	<p><b>„6. VALSTYBĖS PAGALBA</b></p> <p>Parama pagal šią priemonę turi būti skiriama nepažeidžiant 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo <i>de minimis</i> pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5) ir laikinų jo išimčių, taikomų ekonominio sunkmečio metu pagal Komisijos <del>2008 m. gruodžio 17 d.</del> komunikato „Bendrijos laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis“ (OL 2009 C 16, p. 1)<sup>5</sup> 4.2.2 ir 4.7 dalių <del>nuostatas</del> <b>ir Komisijos komunikato „Sąjungos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis pakeitimas“ (OL 2011 C 6, p. 5) 2.2 dalies, taip pat Valstybės pagalbos schemos N 523/2009, patvirtintos 2009 m. lapkričio 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2009)9026 (OL 2009 C 321, p. 6), ir Valstybės pagalbos schemos SA.32575 (2011/N), patvirtintos 2011 m. vasario 23 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2011)1263 (OL 2011 C 76, p. 5), nuostatas.</b></p> <p><sup>5</sup>Bendra <i>de minimis</i> pagalbos suma, suteikta tai pačiai įmonei pagal <i>de minimis</i> taisyklę, negali viršyti 200 tūkst. EUR ribos per 3 mokestinių metų laikotarpį. Pagal Komisijos <del>2008 m. gruodžio 17 d.</del> komunikato „Bendrijos laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis“ (OL 2009 C 16, p. 1) 4.2.2 ir 4.7 dalių <b>ir Komisijos komunikato „Sąjungos laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis pakeitimas“ (OL 2011 C 6, p. 5) 2.2 dalies, taip pat Valstybės pagalbos schemos N 523/2009 ir Valstybės pagalbos schemos SA.32575 (2011/N) nuostatas</b> ekonominio sunkmečio metu (nuo 2008 m. sausio 1 d. iki <del>2010</del> <b>2011</b> m. gruodžio 31 d.), bendra pagalbos suma, suteikta tai pačiai įmonei, negali viršyti 500 000 EUR (įskaitant <i>de minimis</i> pagalbą) (išskyrus projektus, susijusius su mažmeninės</p>

		<p>prekybos ir apgyvendinimo paslaugomis, atsižvelgiant į ŽŪM nustatytą tvarką. Šiuo atveju bendra pagalbos suma, suteikta vienam paramos gavėjui, lieka ta pati ir per 3 mokestinių metų laikotarpį negali viršyti 200 tūkst. EUR (įskaitant <i>de minimis</i> pagalbą).“</p> <p><b>„10. PARAMOS INTENSYVUMAS</b></p> <p>&lt;...&gt;</p> <p>10.5. Iki <del>2010</del> <b>2011</b> m. gruodžio 31 d. didžiausia paramos suma vienam pareiškėjų &lt;...&gt; projektui, <b>pateiktam ne vėliau kaip iki 2010 m. gruodžio 31 d.:</b></p> <p>10.5.1. iki 500 tūkst. EUR (išskyrus projektus, susijusius su mažmenine prekyba ar apgyvendinimo paslaugomis);</p> <p>10.5.2. iki 200 tūkst. EUR (projektams, susijusiems su mažmenine prekyba ar apgyvendinimo paslaugomis)“.</p>
<b>Priemonė 322 „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“</b>		
11.	<p>Siekiant paskatinti <u>pasenusių stogų dangų keitimą kaimo vietovėse</u>, siūloma keisti priemonės 322 „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ aprašymo 6.2 punktą, papildant paramos gavėjus – <b>fiziniais asmenimis</b>.</p>	<p>„6.2. Paramos gavėjai, įgyvendinant priemonę „iš viršaus į apačią“ planavimo būdu – savivaldybių administracijos <u>ir fiziniais asmenimis</u>.“</p>
<b>Priemonė 511 „Techninė pagalba“</b>		
12.	<p>Siūloma papildyti priemonės aprašymo 6 p. „Paramos gavėjai“.</p> <p>Šie papildymai yra būtini siekiant užtikrinti tinkamą institucijų, kurių veikla, tiesiogiai susijusi su Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos įgyvendinimu, valdymo ir administravimo funkcijų vykdymą.</p>	<p>Siūloma Programos priemonės „Techninė pagalba“ aprašymą papildyti:</p> <p>Priemonės „Techninė pagalba“ aprašymo 6 punktą papildyti taip:</p> <p>6.1. Valdymo institucija.</p> <p>6.2. Mokėjimo institucija.</p> <p>6.3. Nacionalinė žemės tarnyba.</p> <p>6.4. VĮ "Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras".</p> <p><b>6.5. Regionų aplinkos apsaugos departamentai.</b></p>
<b>Programos priemonių rodiklių tikslinimas, remiantis Programos tarpinio vertinimo ekspertų rekomendacijomis</b>		
13.	<p>Siūloma patikslinti Programos rodiklius, atsižvelgus į aktualias Programos tarpinio vertinimo ekspertų pateiktas rekomendacijas bei Europos Komisijos</p>	<p><b>Rekomendacijų įgyvendinimo plane numatyta tikslinti šių Programos priemonių rodiklius:</b></p> <p>Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas (<i>Pagal sąsają su priemone Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės</i></p>

<p>nustatytą bendrą stebėsenos ir vertinimo sistemą. Rekomendacijos buvo peržiūrėtos atsakingų padalinių dėl jų įgyvendinamumo ir apsvaistytos Programos vertinimo koordinavimo grupės (VKG) posėdyje, kur buvo sudarytas rekomendacijų įgyvendinimo planas (toliau – planas). Siekiant įgyvendinti rekomendacijas, susijusias su Programos priemonių rodiklių kiekybinių reikšmių tikslinimu, būtinas Programos keitimas.</p>	<p><i>ūkio gamybos);</i>  <i>Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos (Perėmėjų jaunųjų ūkininkų skaičius);</i>  <i>Žemės ūkio valdų modernizavimas (Naujus produktus ir (arba) technologijas sukūrusių ūkių skaičius);</i>  <i>Miškų ekonominės vertės didinimas (rodikliai susiję su veiklos sritimi „Mažos ekonominės vertės medynų pertvarkymas ir jaunuolynų ugdymas“);</i>  <i>Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas (VVG paremtų projektų skaičius ir kt.)</i>  <i>Techninė pagalba (rodikliai susiję su 1 v. s. „Parama programos parengimui, valdymui, priežiūrai ir kontrolei“ ir 2 v. s. „Informavimas ir viešumas“).</i>  <b>Siūloma tikslinti Programos priemonių rodiklius.</b></p>
--	---